

ÉVES BESZÁMOLÓ JELENTÉS

2004/2005

LONDON

SZALAI-SZŰCS ILDIKÓ

tudományos és technológiai (TÉT) attasé

1. A tudomány- és technológiapolitika fő ismérvei az Egyesült Királyságban

A brit K+F intézményrendszere

A tudomány- és technológiapolitika alakításában az Egyesült Királyságban számos kormányzati illetve nem-kormányzati intézmény, testület vesz részt, amelyek együttműködése sok esetben nem írásos garanciákon, hanem hagyományokon alapul. Mivel a jelen beszámoló a 3. év végén készült, és az intézményrendszerben nem következett be változás, magukról az intézményekről csak érintőlegesen lesz szó.

Az Egyesült Királyságban az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium (Department of Trade and Industry, továbbiakban DTI) felelős az innováció számára kedvező környezet megteremtéséért, a vállalatok versenyképességének javításáért, részben a brit tudomány és technológia támogatásával, illetve eredményeinek hasznosításával, részben egyéb, piac diktálta szolgáltatások biztosításával. Az innováció-politika formálása mellett ehhez a tárcához tartozik tehát a vállalatok támogatása, a munkavállalók és fogyasztók védelme, illetve számos, közvetlenül az innovációt támogató projekt koordinálása.

A kormányzat tudománypolitikájáért a DTI részeként működő Tudomány és Technológia Hivatala (Office of Science and Technology, továbbiakban: OST) felelős. A hivatal feladata a kormány tudománypolitikájának kialakítása és összefogása, a tudományos költségvetés allokálása, a kormánynak nyújtott TÉT tanácsadásért felelős Tudományos Főtanácsadó (Chief Scientific Adviser) támogatása.

A DTI 2004/2005. évi tevékenysége

A minisztérium elmúlt évi tevékenységének alapját a 2004 nyarán publikált 10 éves befektetési stratégia alkotta. A 10 éves befektetési stratégia¹, amely az állami befektetések illetve a magánbefektetések ösztönzését is célozza, egy, a kormány céljait teljesíteni képes kutatási és innovációs rendszer jellemzőit és támogatási struktúráját tartalmazza.

A 10 éves befektetési stratégiában foglaltak teljesítéséhez a minisztérium a beszámolási évben a következő területekre koncentrált, illetve ért el konkrét eredményt:

- A Regionális Fejlesztési Ügynökségek (Regional Development Agency, RDA) jelentőségének növelése a kutatás-fejlesztés iránt az ipar részéről jelentkező igény, valamint az ipari-egyetemi kapcsolatok fejlesztése érdekében

Az OST a Regionális Fejlesztési Ügynökségek támogatására jelenleg egy kapacitás-építő alap létrehozásán dolgozik, amely a tudástranszfer folyamatát hivatott elősegíteni mind regionális, mind országos szinten. Emellett az év során létrejöttek Regionális Tudományos és Ipari Tanácsok, amelyeket az ipar/vállalkozások képviselői irányítanak, és amelyek szintén a tudástranszfert hivatottak elősegíteni.

- 'Horizon Scanning Unit' tevékenységének kiterjesztése

Az OST részeként működő 'Foresight' programból kialakult 'Horizon Scanning Unit' feladata, hogy az egyes tárcákat hosszú távú stratégiai gondolkodásra bírja. A 'Unit' célja, hogy a kormányzati döntés-előkészítésben jelen legyen minden tárca hosszú távú stratégiai elképzelése, illetve ezek kormányzati szintű összegzése és elemzése. A 'Horizon Scanning Unit' ezen kívül szorosan együttműködik a minisztérium 'Innovation Group'-jával annak

¹Science and Innovation: working towards a ten-year investment framework, HM Treasury, DfES, DTI, July 2004

érdekében, hogy a későbbiekben részletezendő Technológiai Program keretében támogatott kutatási eredmények felhasználásra kerüljenek.

- 'Foresight' program újabb projektjei

A 'Foresight' program keretében a beszámolási évben az ár- és partvédelem, a kiberbizalom, valamint az elektromágneses spektrum újszerű felhasználási lehetőségei projekteket fejezték be. (Itt érdemes megjegyezni, hogy a Foresight programot erősen pártfogolja a tudományos főtanácsadó, ezért a projektek kormányzati prioritásokat tükröznek.) A 2004/2005-ben befejezett projektek eredményei:

Az ár- és partvédelem projekt részletes forgatókönyvet dolgozott ki az Egyesült Királyságbeli árvízveszélyre és parterózióra 2050-2080 időtávra. Ezeket munkájában hasznosítja a Környezetvédelmi Minisztérium, valamint környezetvédelmi ügynökségek, biztosítótársaságok. Az OST hasonló projekt indítását tervezi Kínával és Indiával.

A kiberbizalom és bűnmegelőzés projekt három forgatókönyvet dolgozott ki az új információs és kommunikációs technológiák hatására 2018-as időtávra. A szoftver formájában is kidolgozott forgatókönyvek lehetővé teszik jelenlegi döntések jövőbeli várható hatásainak tesztelését.

Az elektromágneses spektrum felhasználási lehetőségeivel foglalkozó projekt célja volt, hogy a széles körben, így például a kommunikáció, egészségügy, biztonsági rendszerek vonatkozásában is alkalmazható elektromágneses spektrum kutatásából adódó jövőbeli felhasználási lehetőségeket azonosítsa. Súlyt helyeznek a lehetőségek gyakorlati megvalósítására, amit a Technológiai Stratégiai Program pályázatai támogatnak.

A Foresight 2004/2005-ben indított projektjei: agytudomány, valamint a függőség és drogok összefüggései, intelligens rendszerek és infrastruktúrák, a fertőző betegségek felismerése és azonosítása.

A kormány tudományos főtanácsadója, Prof Sir David King rendkívül aktív magas politikai prioritással rendelkező tudományos kérdések vonatkozásában. A beszámolási évben egyik ilyen kiemelt téma volt a klímaváltozás, amely kérdésben számos nemzetközi tárgyaláson képviselte a kormányt. A britek nagyrészt saját eredménynek tekintik, hogy Oroszország csatlakozott a Kiotói Egyezményhez. Prof Sir David King mind belföldön, mind nemzetközi szinten jelentős szerepet játszik az alacsony szennyező gáz kibocsátás körüli politikai kérdésekben.

A minisztériumot eredményei ellenére is változatlanul sok ellentmondás övezi. A 2001-ben megkezdődött, az intézmény működését áttekintő értékelés kimondta, hogy a DTI működésében, hatékonyságában jóval elmarad az általa támogatandó privát szférától, továbbá hangsúlyozta, hogy a célok, célcsoportok nem megfelelően definiáltak, illetve a minisztérium részlegeinek működése nem összehangolt. Bár az intézményen belül létrejött egy ún. 'DTI Change Programme', jelentős változások azóta sem történtek. Korábban kormányzati szinten szó volt jelentős létszámleépítésről, amire nem került sor. A beszámolási év – mintegy szimbolikus, a DTI körüli huzavonát kifejező – aktusa volt a minisztérium, a kormányváltást, illetve az új miniszter hivatalba lépését követő átnevezése Ipari és Termelékenységi Minisztériummá. A minisztériumot a kereskedelem szó elhagyása miatti kritikák okán néhány nap múlva visszakeresztelték DTI-ra.

A brit K+F intézményrendszerére hatást gyakorló másik minisztérium a brit Oktatási és Képzési Minisztérium, (Department for Education and Skills, továbbiakban DfES), amely a felsőoktatás intézményrendszeréért, valamint részben a felsőoktatási intézmények finanszírozásáért felelős. Jelentős változás az intézmény politikájában nem történt.

A brit Tét politika alakításában még igen nagy szerepet játszik néhány kormányzati tanácsadó testület, illetve a parlament bizottságai. Ezek, csak felsorolás szintjén a miniszterelnök alá tartozó Kabinet Iroda részeként működő, miniszterelnöki „think-tank”-ként számon tartott Stratégiai Csoport (Strategy Unit); a kormány Tét politikája szempontjából hivatalosan legjelentősebb testülete, a Tudományos és Technológiai Tanács (Council for Science and Technology, továbbiakban CST), amely azonban fokozatosan veszít jelentőségéből, bár az elmúlt évben történtek kísérletek felélesztésére.

A törvényhozás szintjén fontos szerepet játszanak a parlament állandó bizottságai, a parlamenthez tartozó független testület, a Tudományos és Technológiai Parlamenti Hivatal (Parliamentary Office of Science and Technology, POST), valamint azok az ad hoc bizottságok, amelyek más állandó bizottságok munkája során létesülnek és foglalkoznak a Tét politika szempontjából releváns kérdésekkel.

A brit tudományos élet jelentős szereplőiként, a tudománypolitika alakításában helyet kapnak nagy múlttal rendelkező tudományos- illetve tudománypolitikával foglalkozó testületek. A vezető tudományos intézmény, a 'Royal Society' a beszámolási évben a következő témákkal foglalkozott: a természettudomány oktatása a brit egyetemeken; klímaváltozás részben a brit Környezetvédelmi Minisztérium szakpolitikájával, részben pedig általános globális kérdésekkel összefüggésben; biológiai és vegyifegyverek; tudományos eredmények felhasználásával kapcsolatos etikai kérdések; emberi biológiai anyagok felhasználása kutatásokban; nanotechnológia; idősödő társadalom.

A brit K+F finanszírozási struktúrája

A finanszírozás struktúráját illetően lényegében nem történt változás a korábbi beszámolóknak részletesen leírtakhoz képest. Az OST által a tudományos költségvetésből kutatásra szánt összegek kihelyezéséért a brit Kutatási Tanácsok felelősek. A brit Kutatási Tanácsok autonóm, tárcáktól független, közfinanszírozású testületek, melyek költségvetése az előbb említett módon az OST-tól, valamint kisebb mértékben más minisztériumoktól, az üzleti szektortól, illetve nemzetközi intézményektől származik; az összegeket pályázati úton allokálják.

Bár nem a finanszírozás struktúráját érintő kérdés, a kutatás-fejlesztésre fordított összegeket pályázati szinten nagymértékben befolyásoló volta miatt itt szólnék a beszámolási év jelentős fejleményéről. A Kutatási Tanácsok által fedezett költségeket érintő intézkedés a központi költségvetésből finanszírozott egyetemi kutatási projektek nagyobb mértékű támogatását jelenti.

Az intézkedés értelmében a kutatásra fordított legjelentősebb állami összegeket kihelyező Kutatási Tanácsok 2005 ősztől beadott és nyertes pályázatok esetén a teljes projekt-költség 80%-át fogják fedezni. A tudományos költségvetést pályázati úton egyetemeknek, állami kutatóintézeteknek allokáló Kutatási Tanácsok jelenleg a költségek átlagosan 55%-át fedezik. A jelenlegi intézkedés végrehajthatósága érdekében a kormány évi további 120 millió angol fontot juttat évente, amely összeg évi 200 millióra emelkedik 2007-2008-tól. Így a tervek szerint a támogatás aránya az évtized végére eléri a csaknem 100%-ot.

Emellett a kormány igyekszik elérni, hogy felsőoktatási intézmények képesek legyenek felmérni kutatási tevékenységeik tényleges költségét. A felsőoktatási intézményeknek emiatt 2005 elejéig be kell vezetni az ún. átlátható költségtervezés módszerét a tényleges költségek minél pontosabb meghatározására. Ilyen módon a kutatásra fordított költségvetési összegek emelése összekapcsolódik a pénzügyi tervezés változásaival. Az új elszámolás kapcsán egy ún. fenntarthatósági követelmény érvényesül majd, ami annyit jelent, hogy az egyetemeknek egy adott időszakban, tevékenységük teljes skáláját figyelembe véve, financiálisan fenntarthatónak kell lenniük. Vagyis nem pénzügyi évre, illetve nem egyes projektekre, hanem az intézmény szintjén, minden bevételi forrás figyelembevételével kell érvényesülnie a fenntarthatóság követelményének. A követelmény eredményezheti veszteséges, illetve a várt eredményeket nem hozó projektek befejezését, de mindezt az egyetem döntése alapján, az intézmény összérdekeinek megfelelően.

Jogszabályi keretek

Az Egyesült Királyság nem rendelkezik a nemzeti innovációs rendszer egészét - jogszabályi és intézményi keretek, kormányzati szerepvállalás, támogatási rendszerek, befektetés-ösztönzés - szabályozó törvénnyel.² A terület átfogó jogi szabályozásának nemléte következik az Egyesült Királyság a kontinentális Európa országaitól eltérő jogrendszeréből, valamint az ország egyéb hagyományaiból, amelynek következtében egyes területek működését bizonyos jogi rendelkezések mellett az intézmények között hagyományosan kialakult és írásban nem rögzített együttműködési formák, valamint a kormányzati és nem-kormányzati kezdeményezések együttesen alkotják.

A K+F kiadások alakulása az Egyesült Királyságban

Az Egyesült Királyság célja, hogy a tudományra, kutatás-fejlesztésre fordított kiadásai a GDP arányában a jelenlegi 1,9%-ról 2014-re 2,5%-ra emelkedjenek. A kormány ennek érdekében vállalta, hogy a költségvetésből a következő években a tudományra, kutatás-fejlesztésre fordított összegek évi 5,8%-kal emelkednek reálértéken. A 2,5% eléréséhez azonban elengedhetetlen az üzleti szféra k+f kiadásainak növekedése is. Jelenleg a k+f kiadások 26,9%-át a kormány, 46,7%-át az üzleti szektor, 5,9%-át más hazai források, 20,5%-át pedig külföldi kiadások fedezik.³

Az k+f által termelt GDP megoszlása: ipari/vállalkozói szektor 67%, felsőoktatási intézmények 22,6%, kormányzat 9%, privát non-profit szektor 1,5%.⁴ Ezek az arányok növekedést mutatnak az üzleti szektor, illetve a felsőoktatás esetében a korábbiakhoz képest. Érdeemes megjegyezni, hogy az ipar által finanszírozott közfinanszírozású intézmények által megvalósított k+f részesedése G8 összehasonításban az Egyesült Királyságban a legmagasabb, 11% körüli.

Ahogy arról szó volt, a 2,5% eléréséhez az ipar k+f ráfordításainak növekedése elengedhetetlen. A tervek szerint a szektor részesedése 2014-re a GDP 1,7%-át éri el. Ennek támogatása érdekében a kormány a következő területekre koncentrálna a jövőben:

² Az 1965-ben elfogadott „*Science and Technology Act*”, bár szól a területért felelős miniszter felelősségi köréről, a jelenleg is működő kormányzati és nem-kormányzati intézmények viszonyáról, sokkal inkább tekinthető irányelvek gyűjteményének, mintsem innovációs törvénynek.

³ OECD Main Science and Technology Indicators 2004, Edition 2

⁴ OECD Main Science and Technology Indicators 2004, Edition 2

A k+f kiadások fenntartása vagy növelése azokon a területeken, ahol az Egyesült Királyság jelenleg is erős. Az Egyesült Királyság az úrkutatás, gyógyszergyártás és védelmi kutatások terén mutat kiemelkedő volumenű k+f tevékenységet. Mindemellett nemzetközi szinten mind a szabályozási környezet, mind a beszerzési eljárások területén mutatkozó különbségek jelentősen befolyásolhatják a kutató-fejlesztő helyek létrehozásának megválasztását. Az Egyesült Királyság mindezek, illetve kutatási kapacitások tekintetében számos előnnyel rendelkezik, amelyeket igyekeznek megőrizni az üzleti k+f vonzásához.

Multinacionális cégek K+F befektetéseinek vonzása az Egyesült Királyságba. A brit üzleti k+f jelentős részét (40%) jelenleg is külföldi cégek által folytatott k+f tevékenység jelenti. Amennyiben a jelenlegi trendek folytatódnak, ez lényegesen emelkedhet. Azonban mindez függ a k+f költségek relatíve alacsony tartásától, a brit kutatás magas színvonalának megőrzésétől, az egyetemi-üzleti együttműködések iránti nyitottságtól, valamint a kutatók és mérnökök megfelelő utánpótlásától, amely területek kiemelten szerepelnek a kormány innováció politikájában.

Új k+f intenzív szektorok létrehozása k+f intenzív kis- és középvállalatok létrehozásán és támogatásán keresztül. Néhány indikátor azt jelzi, hogy a k+f intenzív KKV-k száma növekszik az Egyesült Királyságban, olyan területeket is beleértve amelyeken a britek történelmileg kevésbé voltak sikeresek. Emellett azok között a kis- és középvállalkozások között, amelyek a k+f adókedvezményre legvalószínűsíthetőbben jogosultak, a k+f ráfordítás 1998 és 2003 között 100%-os növekedést mutatott. Annak ellenére, hogy jelenleg a KKV-k részesedése a teljes üzleti k+f-ből a viszonylag alacsony (3%), némelyik jelentős potenciállal rendelkezik, hogy nagy brit k+f intenzív vállalattá fejlődjön. A KKV-k támogatásában a brit kormány ezt a szempontot igyekezik figyelembe venni.⁵

A k+f intenzív szektorok vonatkozásában érdemes megjegyezni az utóbbi 2-3 év tendenciáit, amelyek alapján a szolgáltatási szektor k+f intenzitása és termelékenysége – az USA-ban lezajlott folyamatokhoz hasonlóan – jelentős emelkedést mutat. A kutatás-fejlesztési tevékenység a szektorban 16%-ot emelkedett 2002-ben az előző évhez képest. A legújabb statisztikák alapján a k+f kiadások a szektorban négyszer gyorsabban emelkedtek, mint a gyártás területén.

A kutatási eredmények hasznosítási módszerei

A költségvetésből vagy költségvetési hozzájárulásból is finanszírozott kutatások eredményeinek hasznosításával kapcsolatban az egyetemek gyakorlatáról kell szólni. Emellett kiemelnék egy példát a kutatási eredmények hasznosítása érdekében létrejött köz- és magánszféra partnerségére, amely egy korábban teljesen állami költségvetésből finanszírozott védelmi kutatásokkal foglalkozó intézmény átszervezését jelentette.

Az egyetemek és a szellemi tulajdonjog

Az Egyesült Királyságban a költségvetésből finanszírozott kutatásból származó eredmény felett az egyetem / állami kutatóintézet rendelkezik, amennyiben képes annak felhasználására. Ez a gyakorlatban a szellemi tulajdon jogának az egyetem / állami kutatóintézet általi birtoklását jelenti.

⁵ DTI Economics Paper No11: R&D Intensive Businesses in the UK, March 2005

Az ezt az általános irányelvet tartalmazó rendelkezésen kívül nincs olyan szabályozás, amely a szellemi tulajdonjogról, illetve a szellemi tulajdon felhasználásáról szólna. Az Egyesült Királyságban ennek megfelelően minden esetben egyedi döntés születik arról, hogy

1. hogyan használja fel az egyetem a kizárólag költségvetésből finanszírozott kutatások eredményét,
2. kollaboratív projektek esetén az egyetem, illetve a kutatásban részt vevő más, nem közfinanszírozású intézmény(ek) hogyan állapodnak meg a szellemi tulajdonról,
3. milyen módon hasznosítja a szellemi tulajdont az adott intézmény.

A szellemi tulajdon felhasználásával kapcsolatban elmondható, hogy az egyetemek / állami kutatási intézetek két modellt alkalmaznak, az egyik a technológiai transzfer támogatása, a másik spin-out vállalatok létrehozása. Csaknem minden brit egyetem foglalkozik technológia transzfer jellegű tevékenységgel, de igen nagy eltéréseket mutatva. Bizonyos esetekben egy-két intézményi alkalmazott foglalkozik a kérdéssel, más esetben egy tanácsadó cég jött létre az egyetem szervezeti keretein belül.

A szellemi tulajdon felhasználásának másik, brit egyetemek esetén különösen elterjedt módja a spin-out vállalkozások létrehozása. Ebben az esetben az egyetem átengedi (a jelenlegi gyakorlat szerint 15–35%-os részesedés fejében) a szellemi tulajdonjogot a feltalálónak. A kérdésben szintén nem létezik egységes szabályozás, vagy útmutató, de a gyakorlatban az intézmény erőforrásainak függvényében helytel, illetve esetenként adminisztratív támogatással segíti a spin-out vállalkozásokat. Az egyetem közvetett támogatása, hogy kutatóinak lehetővé teszi, hogy konkrét egyetemi feladataik mellett foglalkozzanak vállalkozásukkal. Szintén egyetemtől függ, de a nem közvetlenül egyetemi tevékenységükre a kutatóknak általában heti egy nap áll rendelkezésre. Emellett a vállalkozás fejlesztése érdekében kaphatnak fizetés nélküli szabadságot, ami 6 hónaptól akár 1,5 évig is terjedhet.

A spin-out vállalkozások létrehozása, mint a szellemi tulajdon felhasználásának egyik módja viszonylag sikeresnek minősül az Egyesült Királyságban az ilyen jellegű vállalkozások számának növekedése miatt. Az Egyesült Királyságban 2002-ben a kutatásra fordított összegek arányát tekintve több spin-out vállalkozás jött létre, mint Kanadában, vagy az Egyesült Államokban. Azonban a spin-out vállalkozások létrehozása, egyesek szerint, a szabadalmak számának rovására történt. Az Egyesült Királyságban 2001-ben 648 új szabadalom született és 158 spin-out jött létre, míg ezek a számok az Egyesült Államokban 4.058 és 494. Vagyis míg az Egyesült Államokban 9 szabadalom jut 1 spin-out vállalkozásra, az Egyesült Királyságban 4.

2005 második felében létrejöttek az ún. modell-szerződések, amelyeket már egy 2003-as, az egyetemek és a privát szféra együttműködésével foglalkozó tanulmány javasolt. A modell-szerződés nem kötelező érvényű, pusztán a szellemi tulajdonjog szerződő felek közti elrendezését hivatott megkönnyíteni, mintegy kiindulásként szolgálva a tárgyalásokhoz. Öt modellszerződést dolgoztak ki a feltételek (terms), valamint a szellemi tulajdonjog birtokosa alapján. A modell-szerződések hozzáférhetőek a DTI honlapján⁶. Három szerződés szól arra az esetre, ha a szellemi tulajdonjog az egyetemhez tartozik⁷. Az első szerződés esetén a szponzor nem rendelkezik exkluzív jogokkal a felhasználási területeket illetően, illetve nincs további licenz-joga. A második szerződés arra az esetre szól, ha a szponzornak lehetősége van arra, hogy továbbiakban tárgyaljon az egyetemi szellemi tulajdonjog teljes vagy részleges

⁶ <http://www.innovation.gov.uk/lambertagreements/index.asp?lv1=2&lv2=0&lv3=0&lv4=0>

⁷ További információ arra vonatkozólag, hogy milyen esetekben kit illet a szellemi tulajdon joga, a vonatkozó attaséi körfeladatra küldött anyagban található.

licenszéről; a harmadik, ha a szellemi tulajdonjog átvételéről tárgyalhat. A további két szerződés esetén a szellemi tulajdonjog a szponzorhoz tartozik. Az első esetben az egyetem nem-kereskedelmi célokra felhasználhatja a szellemi tulajdont, a második szerződés a szerződéses kutatások esetére vonatkozik, amikor az egyetem nem publikálhat a szponzor hozzájárulása nélkül.

A megfelelő szerződés kiválasztásához egy irányadó tanulmány készült, amely szintén, az egyes szerződésekhez kapcsolódva, Interneten elérhető.

Kutatási eredmények hasznosítása – Public-Private Partnership (PPP): Qinetiq

A Qinetiq a védelmi kutatások terén működő PPP sikeres példája. A Qinetiq az egyik első olyan állami védelmi laboratórium, amely ilyen formában alakult át. A korábban teljesen költségvetési finanszírozású DERA (Defence Evaluation and Research Agency), amely védelmi célú kutatás-fejlesztési tevékenységet, teszteleket végzett, konzultációs folyamat eredményként 2001-ben kettévált. A Qinetiq feladata hogy a védelmi kutatásokból származó technológiákat piacra vigye. A létrejött másik cég, a DSTL (Defence Science and Technology Laboratory) a nemzetbiztonság szempontjából érzékeny kutatásokkal foglalkozik.

A Qinetiq tulajdonosai a PPP keretében a Carlyle Group, illetve a brit védelmi minisztérium. A Qinetiq az elmúlt években számos, katonai célokra kifejlesztett technológiát hasznosított a következő területeken: polgári védelem, nanotechnológia, vízgyűjtési módszerek az aszályos területeken, diszlexia korai meghatározása, polgári repülőtéri radarrendszerek fejlesztése, hulladékkezelési eljárások, repülőgép-fejlesztések.

A Qinetiq szerződéses alapon biztosít költségvetési intézmények számára olyan szolgáltatásokat, mint például hálózatok menedzselése, adatfeldolgozás, hulladékkezelés, kockázatkezelés. A tapasztalatok alapján a korábbihoz képest a szolgáltatás színvonala professzionális és költséghatékony.

Jelentős események a brit tudomány- és technológiapolitika területén

A brit innovációpolitika szempontjából a beszámolási év két legjelentősebb eseménye a Technológiai Program továbbfejlődése, valamint a korábban már említett szellemi tulajdonjog kezelését segítő modell-szerződések létrejötte. Az említettek nem elsősorban politikai prioritásuk miatt bírnak kiemelkedő jelentőséggel. A Technológiai Program egy, a felhasználást szem előtt tartó, a gazdasági adottságokat figyelembe vevő kutatás-fejlesztést támogató program. A modell-szerződések olyan hiányt pótolnak, amelyet régóta az ipari-egyetemi együttműködések akadályának tekintettek az Egyesült Királyságban. A következőkben a Technológiai Programról lesz szó részletesen, a modell-szerződéseket fentebb részleteztük.

Technológiai Program

A Technológiai Program célja, hogy a magánszférát bevonja olyan kutatási intézetekkel közös projektekbe, amelyek a brit gazdaság számára komoly hozadékkal bírhatnak. A prioritásokat egy, főként tekintélyes üzleti vezetőkkel álló ún. Technology Strategy Board határozza meg. A Program tehát mind céljaiban, mind vezetésében szem előtt tartja a támogatandó tevékenység gazdasági előnyeit, az eredmények alkalmazásának támogatását.

A Technológiai Program két pályázati sémát tartalmaz. A 'Kollaboratív K+F' program résztámogatással (a partnerek részesedésének 25–75 %-a erejéig) a magánszférát bátorítja

kezdeti fejlesztési stádiumban levő kutatási eredmények továbbfejlesztésére. Támogathatóak ebben a sémában egyetemi-üzleti, illetve üzleti-üzleti konzorciumok; alapkutatás kihasználása a gyártás, illetve szolgáltató szektorral együttműködve. Az elbírálás általános irányelvei a konzorciumok minősége, potenciális haszon a brit gazdaság számára, társadalmi és környezeti előnyök, a szervezet minősége és menedzsmentjének szakértelme, a projekt kockázata.

A Technológiai Program másik eleme, a Tudástranszfer Hálózat elnevezésű program az információáramlást és partnerkeresést segíti egyetemeken, a magánszférában, regionális ügynökségeken, illetve a kormányzat bevonásával. Ez a program leginkább egy intézményesített kommunikációs csatornát jelent, amely alkotója lesz a mindenkori Technológiai Stratégiának.

A Program költségvetése három év alatt 150 millió angol font. Az egyes pályázatok 2 és 5 millió angol font közötti támogatást kapnak. Az első pályázati kihirdetésére 2004 áprilisában került sor, a másodikra októberben, a harmadikra 2005 tavaszán. A program pályázati köreiben újra jelölik a támogatandó területeket.⁸

Eddig jellemzően a projekteken résztvevők száma 3 és 8 között, a projektek legnagyobb részének költsége 0,5 és 2 millió angol font volt. Ez utóbbi jelenség a program tervezői szándéka ellenére történik, mivel a cél nagyobb volumenű projektek támogatása.

A Technológiai Stratégiai Program 2005 tavaszi pályázati körében új megközelítés érvényesült a támogatandó projektek vonatkozásában. Az ún. kihívás-alapú megközelítés alapján a támogatás jelentős részét olyan pályázatokra fordítják, amelyek érdekes megoldásokat kínálnak olyan problémákra, amelyek mind a kormányzat, mind az ipar, a gazdaság számára nagy súllyal bírnak. Ennek megfelelően a prioritást élvező területeken folyó kutatások támogatása mellett, a probléma-alapú megközelítés jelentős hangsúlyt kap, amellyel az egyes problémák megoldása a kormányzat illetve az ipar számára konkrét előnyökkel jár. Ilyen megjelölt problémák a nulla klímagáz kibocsátás, illetve a komplex rendszerek hitelesítése.

Emlékeztetőül a korábban kiválasztott, prioritást élvező, ún. átfogó, átívelő technológiák:

- Érzékelők és érzékelő rendszerek
- Tervezés, szimuláció, modellezés ide sorolva bio-informatika, aerodinamika és gyártás
- Nanotechnológiák (nanoanyagok, nano-klaszterek és struktúrák, mikro-hidraulika)
- Átható számítástechnika, kommunikáció, nyomomonkövethetőség, komplex és intelligens információs és kommunikációs technológiai rendszerek
- Rendszereken belüli számítástechnika, ide sorolva grid, adatbányászat, összpontosított vagy szétszertott gyártás
- Intelligens anyagok
- Katalizátorok, biokatalizátorok
- Fotonika (lézer, kijelzők, adatkezelés és továbbítás)
- Áttörő elektronikai és kijelző technológiák

⁸ további információ a programról: <http://www.dti.gov.uk/technologyprogramme/>

2. Az Egyesült Királyság nemzetközi tudományos és technológiai kapcsolatai

Az Egyesült Királyság tudományos kapcsolataiban helyet kap az európai együttműködés, így az EU KTF keretprogramjai, valamint az EUREKA, és a COST. Az Egyesült Királyság részt vesz az UNESCO, valamint a NATO tudományos programjában, tagja a CERN-nek, illetve más, több országgal közösen működtetett nagyberendezésnek. A kormányközi szervezetekben való részvétel mellett igen nagy szerepe van a jelentős kutatási teljesítménnyel rendelkező országokkal folytatott két- illetve többoldalú együttműködéseknek. Kiemelkedő partner az Egyesült Államok, amellyel a kapcsolatok fejlesztésére a britek erős T&T attaséi jelenléttel rendelkeznek az USA több városában.

Egyre hangsúlyosabb ázsiai országokkal való együttműködés. Sir David King közelmúltbeli látogatásai Kínába, Indiába, Japánba, Koreába kétoldalú együttműködések előkészítését célozták.

A britek gondolkodására jellemzően a kutatók, kutatócsoportok közötti, illetve téma-specifikus együttműködéseknek van igen nagy szerepe. Ennek alapját a világszínvonalú brit egyetemek jelentik, amelyeket igen nagy számú külföldi, és ezen belül ázsiai diák látogat. Sok esetben az itt kialakuló személyes kapcsolatok jelentik az intézményi együttműködések alapját a későbbiekben. A brit nemzetközi kapcsolatok alakulását segíti, részben az előbb említett okoknál fogva, a kutatók bekapcsoltsága a nemzetközi tudományos életbe.

A nemzetközi tudományos együttműködések támogatása szempontjából kiemelkedő jelentőségű intézmény a British Council, amely a tudományos kutatás számos aspektusát támogatja a konkrét kutatási együttműködési lehetőségek feltárásától a szakembercseréig, emellett kiterjedt információ szolgáltató tevékenysége nagymértékben megkönnyíti a brit intézményekhez való hozzáférést.

2.1 A fogadó ország kapcsolata az EU-val a K+F és innováció területén

Az Egyesült Királyság támogatja az Európai Unió törekvését, hogy a GDP arányos k+f ráfordítás 2010-re elérje a 3%-ot.

A britek a keretprogram és más EU programok esetén is a megtérülésre igen nagy súlyt helyeznek. Az előző keretprogramok és a 6. keretprogram eddigi tapasztalatai alapján⁹ a keretprogramokban való részvétel igen erős. Brit intézmények a 4. és 5. keretprogram során több projektben vettek részt és több projektet koordináltak, mint bármely más tagállam. A pénzügyi megtérülés is jelentős volt, a brit résztvevők az 5. keretprogramban több mint 2 milliárd Euro-t kaptak, ami a teljes költségvetés 15,9%-a. Ebben őket csak Németország előzte meg.

A 6. keretprogram során a felsőoktatási intézmények részvétele továbbra is erős, azonban csökkenés figyelhető meg az ipari résztvevők számát és részvételük mértékét tekintve. Ennek okai a bürokrácia, illetve, hogy bizonyos, a britek számára releváns témák kevesebb figyelmet kaptak a 6. keretprogramban. A brit résztvevők eleve ellenezték, hogy a program kevesebb témára koncentráljon (a témaválasztást is figyelembe véve, amely az Egyesült Királyságot hátrányba juttatja). További általános kritika brit részről, hogy a pályázati felhívások túlságosan szabályozó, illetve előíró jellegűek lettek, így kizszorítva számos érdekes témát.

⁹ The Impact of the EU Framework Programmes in the UK, Office of Science and Technology, July 2004

A brit ipari résztvevők szerint határozott hiba volt a 'Marie Curie Industry Host Fellowship' megszüntetése a 6. keretprogramban, mivel az egyetlen olyan séma volt, amely fiatal kutatókat bevezetett ipari kutatásokba, illetve ipari kutatások során használt gyakorlatba.

A keretprogramok brit résztvevői véleménye szerint a 'Networks of Excellence' és az 'Integrated Projects' nem jelentenek önmagukban hatékonyabb keretprogramot.

Általános brit vélemény, hogy a keretprogramok elsősorban a mobilitás és a hálózatok vonatkozásában hoztak sikereket, nem hoztak áttörést az európai tudományos életben.¹⁰

A keretprogram gyakorlati vonatkozásait illetően megemlíthető a Brüsszelben működő liaison iroda, a United Kingdom Research Office (UKRO), amely az EU KTF keretprogramokon belüli brit partnerkeresést segíti.

Emellett a beszámolási évben a felelős minisztérium tovább bővítette brit intézményeknek szánt információs és tanácsadó szolgáltatásait az ún. FP6UK honlappal¹¹, amely a nemzeti kontakt személyeket illetve egy segítségnyújtó szolgáltatást is tartalmaz. Továbbá cél, hogy a jelenlegi információs szolgáltatásokat jobban integrálják más létező kutatás-fejlesztési információs szolgáltatásokba, illetve a Regionális Fejlesztési Ügynökségek munkájába.

Brit vélemény a 7. keretprogramról

A 6. keretprogram, valamint a korábbi keretprogramok tapasztalatait felhasználva a brit kormány konzultációt kezdeményezett, megfogalmazta ajánlásait a 7. keretprogramra vonatkozólag.¹²

A britek a Keretprogram fókuszának lényeges változtatása mellett érvelnek. A brit álláspont szerint a 7. Keretprogram sikere attól függ, hogy képes lesz-e olyan területekre koncentrálni, amelyek a gazdaság számára jelentős hozadékkal bírnak. Mindehhez szükségesnek tartják a jelenlegi struktúra lényeges egyszerűsítését. A bürokrácia, illetve adminisztratív terhek csökkentése a britek részéről kiemelt feladat, ami mellett a végleges álláspont kialakítása során kitartóan fognak érvelni.

A 7. Keretprogram támogatásainak három irányt jelölnek meg: alapkutatás kiválóság alapján, alkalmazott kutatás az ipar igényei alapján, illetve kutatás szakmapolitikák támogatására döntés-előkészítők és döntéshozók bevonásával. A brit álláspont szerint mindez lehetséges a 6. Keretprogramban már alkalmazott eszközökre építve és azokat továbbfejlesztve. Kifejezetten szükségesnek tartják, hogy a következő keretprogramba legyenek beépítve a kutatási eredmények felhasználását biztosító, a tudástranszfert és innovációt támogató intézkedések. Mindezt amellet, hogy az EU Bizottság tervezi egy különálló versenyképességi és innovációs program indítását.

Az alapkutatások vonatkozásában elsődlegesnek tartják, a 6. Keretprogrammal összehangban, a kiválóság támogatását. Az ilyen kutatások támogatására a 6. Keretprogram tematikus prioritásain keresztül fordított 10-15%-ot a 7. Keretprogramban 15-20%-ra tartják kívánatosnak emelni. Fontosnak tekintik minden tudományág, a természettudományok, humán tudományok és társadalomtudományok támogatását. Emellett továbbra is fontos szempont a multi-, illetve interdiszciplináris kutatás támogatása.

¹⁰ workshop a "Foundation for Science and Technology" szervezésében az európai kutatás jövőjéről, 2004. november 3.

¹¹ <http://fp6uk.ost.gov.uk>

¹² UK position paper on the initial approach to the 7th EU Research and Development Framework Programme, November 2004

Mindemellett szükségesnek tartják az olyan ún. horizontális programok fenntartását, mint emberi erőforrások és képzés, tudásáramlás és kutatási infrastruktúra. Ezeknek a programoknak a megadott három támogatási iránnyal párhuzamosan célszerű haladni.

A brit álláspont szerint a következő keretprogramnak a versenyképesség növelésére kell összpontosítania. Ezzel összefüggésben kiemelt cél az üzleti k+f növelése, az innováció ösztönzése, és magas hozzáadott értékű nemzetközi befektetés vonzása.

A britek szükségesnek tartják a nemzeti és EU Tét stratégiák hatékonyabb összehangolását. Ennek érdekében elsődlegesnek tartják a keretprogram prioritásaira és struktúrájára vonatkozó politikai konszenzust. Hangsúlyozzák, hogy a stratégiának figyelembe kell vennie az ipar, illetve az egyes nemzeti programok szempontjait.

A 7. Keretprogram alakítására vonatkozó harmadik brit kritérium az EU és egyes államok szélesebb értelemben vett céljainak támogatása, úgymint fenntartható fejlődés, nemzetközi fejlesztések, környezetvédelem, egészségügy, élelmiszerbiztonság, klímaváltozás. A brit elképzelés a döntés-előkészítőknek, döntéshozóknak nagyobb szerepet szán már a prioritások meghatározása során, illetve magukban a kutatási projektekben. Emellett nagy súlyt kap a kutatási eredmények terjesztése, és a döntéshozók számára a hozzáférhetőség és értelmezhetőség elősegítése.

A brit vélemény kiemelkedő jelentőségű lehet, mivel a 7. keretprogrammal kapcsolatos végleges álláspont kialakítása a 2005 júliusától decemberéig tartó brit elnökség alatt várható. A britek kutatás-fejlesztéssel kapcsolatos javaslatai a jelenlegi európai politikai helyzetben különösen nagy súlyt kaphatnak, mivel a britek a költségvetés elosztási szerkezetében e terület kiemelt voltát hangsúlyozzák, valamint a kutatás-fejlesztés költségvetési támogatásában a jelenlegi Európai Unió gondolkodásnál pragmatikusabb vonalat képviselnek.

Európai Kutatási Tanács(EKT)

Az Európai Kutatási Térségen belül jelenleg létező kutatási együttműködésekhez képest az elképzelések szerint az EKT legfőbb jellemzője lenne, hogy nemzetközileg pozícionálna az európai kutatást, és politikailag teljes függetlenséget élvezne. Az intézmény önállóságát olyan vezető testület garantálna, amelyben nem intézmények, hanem kutatók lennének jelen, illetve amely a tudományos közösség (egyetemek, kutatóintézetek, nemzeti kutatási tanácsok, európai kutatási intézmények) véleményét képviseli.

A britek hivatalosan támogatják az Európai Kutatási Tanács létrehozását, hangsúlyozva a működés feltételeinek fontosságát. Nélkülözhetetlennek tartják a nemzetközi szakértői bírálati rendszert, illetve az adminisztratív terhek minimalizálását, mint követelményt. A Tanács az Európai Bizottságtól független testületként működne, az Európai Tanácsnak és az EU Parlamentnek lenne felelős, az EU Bizottság értékelése alapján. A Tanács teljesítményét az európai kutatási teljesítmény növekedése alapján értékelnék, olyan tényezőket figyelve, mint világszínvonalú kutatás az EU-ban, illetve a felső 1%-ban való idézettségéből való részesedés. A brit javaslat szerint a nyertes projekteket teljes egészében az EKT finanszírozná. Az EKT költségvetésének megállapítása nem mehet a nemzeti kutatás-fejlesztési tevékenység költségvetésének rovására, új EU, illetve külső források bevonása szükséges.

Az EKT létrehozása körül szakmai szervezetek, így például a Royal Society számos problémát lát. Ilyenek a nemzeti k+f finanszírozási rendszerek különbözősége, valamint a nemzeti szinten egyes intézmények között eltérő módon elosztott tevékenység, amely tényezők igen nehezítik az európai alapkutatás összességének áttekintését, ami feltétlenül szükséges egy európai szintű központi intézmény létrehozásához. Szükségesnek

tartanak olyan irányelveket a támogatások elbírálásában, mint a kiválóság. Nem tartják feltétlenül hasznosnak, hogy jelenleg az EU programok finanszírozásában gyakran fontosabb a prioritást élvező téma, mint a kutatás minősége. Emellett hangsúlyozzák a szervezeti kérdések fontosságát, illetve, azt, hogy a testület ne jelentsen duplikációt az EU struktúrában belül.

Prioritásként jelenik meg továbbá a briteknél az Integrált Versenyképességi és Innovációs Program (Integrated Competitiveness and Innovation Programme) létrehozása, amelynek feladata kis- és középvállalkozások pénzügyi forrásokhoz férésének biztosítása, illetve innovatív magas növekedési potenciálú vállalkozások támogatása lesz. Hangsúlyozzák, hogy a duplikációt a keretprogrammal el kell kerülni, amit a jelenlegi javaslatok alapján nem látnak biztosítottak. A britek szorgalmazzák továbbá a 'European Centres of Enterprise Competition' létrehozását.¹³

A londoni TÉT attasé EU-val kapcsolatos szakmai tevékenysége tartalmazza a k+f-ért felelős minisztériumokkal való kapcsolattartást: DTI, illetve az azon belül működő Innovation Group; OST és OST International, valamint az annak részeként működő Foresight, a külügyminisztérium Science and Innovation Unit-ja. A londoni TÉT attasé egyszer-egyszer képviseli a nagykövetséget a versenyképességi tanácsot megelőző tájékoztatókon. A forrásfeltárás tekintetében a beszámolási évben a brit álláspont megismerése kapott hangsúlyt a 7. keretprogramot, valamint az Európai Kutatási Tanácsot, illetve az EU pályázati rendszerekhez kapcsolódó brit alkalmazások változásait illetően. Emellett a későbbiekben részletezendő kapcsolatépítő és promóciós tevékenység szervesen hozzájárul az EU kapcsolatok építéséhez.

2.2 Magyarország és az Egyesült Királyság k+f és innovációs kapcsolatai

A két ország k+f együttműködései

A kormányközi együttműködést TÉT területen jelenleg a Magyar Köztársaság kormánya valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága kormányának Oktatási, Kulturális, és Tudományos Egyezménye, magyar-brit kormányközi tudományos-műszaki együttműködése jelenti.

A brit – magyar intézményközi együttműködések megemléltendő példái a Royal Society főként mobilitást támogató programjai, illetve a Royal Society of London és a Magyar Tudományos Akadémia együttműködése és közös kutatási programja a természettudományok, a műszaki és az orvostudományok területén.

A magyarországi kutatói potenciál erősítésének szempontjából kiemelkedő a Wellcome Trust által létrehozott 'International Senior Research Fellowships – Central Europe'. Az Egyesült Királyság egyik legjelentősebb orvos-biológiai kutatásokat finanszírozó alapítványának tudományos ösztöndíj-programja közvetlenül segíti a közép- és kelet-európai régió, más országokban élő tudósainak hazatérését és így a hazai kutatói bázis erősítését.

¹³ Brit EU elnökségi tervekről szóló dokumentum: Prospects for the EU in 2005, Presented to the Parliament by the Secretary of State of Foreign and Commonwealth Affairs, February 2005

3. A Tét attasé kapcsolatépítő, promóciós, forrásfeltáró tevékenysége

Az Egyesült Királyságban élő magyar kutatók hálózatba szervezését a beszámolási évben, az egyes kutatókkal való kapcsolattartás, illetve konkrét ügyekben való kapcsolatfelvétel mellett, segítette egy márciusban lezajlott, a magyarországi pályázati és bírálati rendszerekkel foglalkozó szeminárium. A hálózatépítéssel kapcsolatban általában elmondható, hogy annak létrejöttéhez egy, a potenciális résztvevők által osztott érdeklődés szükséges. Tapasztalatként elmondható, hogy az itt élő kutatók mobilizálhatóak, azonban a feladatok konkrét megfogalmazására van szükség ahhoz, hogy valóban hozzá tudjanak járulni a magyarországi kutatás-fejlesztéshez. A hálózatépítésnek lehet alapja Magyarország iránti érdeklődés, aminek fenntartásához magyarországi támogatás, illetve igények megfogalmazása szükséges. Ilyen például a júliusban Magyarországon zajló konferencia, amelyet a lehető legszélesebb körben terjesztettünk.

A promóciós, illetve kapcsolatépítő tevékenység része a britek részéről történő érdeklődések továbbítása, illetve kielégítése. Ez egyrészt egyéni, másrészt kormányzati érdeklődéseket jelent. A tapasztalatok alapján ez sok esetben átfedi a kereskedelemfejlesztés, befektetés-ösztönzés témakörét. Ezek hozadéka, illetve eredményessége – különösen egyéni érdeklődések esetén - minthogy közvetítő tevékenységről van szó, nehezen mérhető.

A magyarországi tudományról, kutatás-fejlesztésről rendszeresen tájékoztatást adunk a London Diplomatic Science Club összejevetelein. A szakmapolitikai kérdésekkel foglalkozó találkozókön a londoni Tét attasék, valamint a brit k+f és tudományos élet képviselői vannak jelen. A londoni Tét attasé kezdeményezése és kapcsolatai alapján került sor a legutóbbi LDSC előadásra a fent említett Technológiai Programról. Ahogy azt már korábban jeleztem a Technológiai Program igazgatója szívesen látna magyarországi delegációt a program ismertetésére, amennyiben erre igény van a programról adott áttekintés alapján.

Rendszeres a kapcsolattartás és tájékoztatás a brit tudománypolitikai intézmények, mint például a Foundation for Science and Technology, illetve a Science and Innovation Unit rendezvényein.

A londoni Tét attasé korábban javasolta az együttműködést a Foresight programmal, különös tekintettel a program EU támogatottságára. Egyik lehetséges és javasolt téma volt az árvíz- és partvédelem, amely – bár más geológiai adottságokról van szó – talán közös kutatási témákat jelenthet. Mindez most különösen aktuális lehet avval a brit törekvéssel, hogy a projektet más országok esetén, pl. Kína, India megismétlik.

Tudománydiplomáciai vonatkozásban, a márciusi szemináriumhoz kapcsolódóan a londoni Tét attasé kezdeményezte Sir David King meghívását Magyarországra. A kormány tudományos főtanácsadója többször hangsúlyozta a 2004-ben csatlakozott országok fontosságát, és információk szerint tervezi az egyes országok meglátogatását. Az első három lehetséges ország között van Magyarország, amit egy aktív fellépés elősegíthet. A kapcsolódó anyagokat elküldtük az NKTH-nak.

Tovább folyt brit felsőoktatási intézmények tájékoztatása magyarországi egyetemekről, illetve kutatási tevékenységükről. Az általános tájékoztatásban nagy segítséget jelent a Tempus Közalapítványnak az egyes intézmények kutatási profiljait bemutató kiadványa, illetve honlapja. Komoly probléma viszont a magyarországi egyetemek angol honlapjainak hiánya, illetve az angol nyelvű információk igen korlátozott volta.

Egy, a tavalyi beszámolási évben sorra került rendezvény folyamánként létrejött az Imperial College és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem kutatóinak együttműködése. A két intézmény, illetve a megfelelő tanszékek és kutatócsoportok között, a

Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal támogatásával a közeljövőben kezdődő együttműködések értelmében vendégkutató tartózkodik a brit intézményben, évenkénti workshop kerül megrendezésre, illetve szoftverhasználatról történt megegyezés.

- **Vendégkutató**

A megállapodás értelmében az Imperial College Intelligens Rendszerek és Hálózatok Kutatócsoportja folyamatosan vendégkutatóként foglalkoztatja a BME egy, lehetőség szerint doktori hallgatóját, poszt-doktori munkatársát, vagy kutatóját. A hálózatépítést támogató mobilitáson keresztül a cél közös kutatási projektek létrehozása középtávon, nemzetközi kutatási projektekhez való hozzájárás, illetve tudásáramlás elősegítése. A vendégkutató londoni költségeit az Imperial College fedezi, a magyar partner (jelen esetben az NKTH) fedezi az utazási költségeket. Az első vendégkutató 2005 őszén érkezik.

- **Szoftver használat**

Az Imperial College a BME, illetve megfelelő tanszéke rendelkezésére bocsát bizonyos, általa kifejlesztett szoftveket, természetesen a továbbadás, kereskedelmi értékesítésre vonatkozó korlátozások fenntartásával.

- **Tudásáramlás, mobilitás**

Az első workshop-ra 2005 őszén, Londonban kerül sor. A két intézmény a továbbiakban évenként 2 napos szemináriumot szervez, más intézmények kutatói és az ipar bevonásával. A szeminárium helyszíne váltakozva Budapest és London.

A londoni TÉT attasé, a partnerség kialakulását indító Gábor Dénes kerekasztal ötlete és megvalósítása mellett, az Imperial College – BME együttműködés kialakulását mindvégig aktívan segítette.

4. A TÉT attasé részvétele a nagykövetség nem TÉT területeken folytatott tevékenységében

A londoni TÉT attasé a nagykövetségi munkamegosztás alapján a következő területekért felelős:

- Oktatás
- Egészségügy
- Szociális és kisebbségi ügyek
- Hírközlési-informatika
- Környezetvédelem
- emellett az International Maritime Organisation-nel (IMO) és az International Mobile Satellite Organisation-nel (INMARSAT) kapcsolatos ügyekért.

A felsorolt területeken a londoni TÉT attasé a következő típusú feladatokat végzi:

- a területekhez kapcsolódó információszolgáltatás (magánszemélyektől, intézményektől beérkező érdeklődések, melyek formája e-mail, levél)
- a területekhez kapcsolódó kormányzati megbízások teljesítése (jelenleg az Oktatási Minisztérium felsőoktatási intézmények népszerűsítésére vonatkozó megbízása)

- a területekhez kapcsolódó, a britek oldaláról érkező kérések teljesítése
- a területekről érkező delegációk programjának szervezése, részvétel
- a területekhez kapcsolódó, illetve adott esetben más fogadásokon, szemináriumokon a nagykövetség képviselése
- a területekhez kapcsolódó jelentések továbbítása, adminisztratív munka – felterjesztések, jegyzékek továbbítása, válaszjegyzékek írása
- alkalmanként a területhez kapcsolódó sajtótáviratok írása
- delegációs munka (technikai), esetenként tolmácsolás

Az itt felsorolt, a nagykövetségi munkamegosztás alapján rutinszerű feladatok mellett, elvárt a területek fejlesztéséhez hozzájáruló, önálló kezdeményezésű tevékenység.

Látta: Szombati Béla nagykövet